

Czwartek, 16 marca 2017 r.

P8_TA(2017)0087

Ukraińscy więźniowie polityczni w Rosji oraz sytuacja na Krymie**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie ukraińskich więźniów w Rosji oraz sytuacji na Krymie (2017/2596(RSP))**

(2018/C 263/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Układ o stowarzyszeniu oraz pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony,
 - uwzględniając poprzednie rezolucje w sprawie Ukrainy i Rosji, w szczególności rezolucje z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie stanu poszanowania praw człowieka na Krymie, w szczególności sytuacji Tatarów krymskich ⁽¹⁾, oraz z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie Tatarów krymskich ⁽²⁾, a także rezolucje dotyczące konkretnych przypadków Ukraińców nielegalnie zatrzymanych w Rosji, takich jak rezolucja z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie Nadii Sawczenko ⁽³⁾ i rezolucja z dnia 10 września 2015 r. w sprawie Rosji, w szczególności spraw Estona Kohvera ⁽⁴⁾, Ołeha Sencowa i Ołeksandra Kołczenki ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ 68/262 z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie integralności terytorialnej Ukrainy oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ 71/205 z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie sytuacji praw człowieka w Republice Autonomicznej Krymu i w Sewastopolu (Ukraina),
 - uwzględniając europejską konwencję praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Deklarację praw ludów tubylczych ONZ,
 - uwzględniając Konwencję genewską o ochronie osób cywilnych podczas wojny,
 - uwzględniając pakiet środków w celu wypełnienia porozumień mińskich przyjęty i podpisany w Mińsku w dniu 12 lutego 2015 r. i zatwierdzony w całości w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2202 (2015) z dnia 17 lutego 2015 r.,
 - uwzględniając decyzje Rady o kontynuacji sankcji nałożonych na Federację Rosyjską w związku z nielegalną aneksją Półwyspu Krymskiego,
 - uwzględniając wyrok tak zwanego Sądu Najwyższego Krymu z dnia 26 kwietnia 2016 r., w którym uznano Medżlis Narodu Tatarów Krymskich za organizację ekstremistyczną i zakazano jej działalności na Półwyspie Krymskim,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w marcu 2017 r. upływa smutna trzecia rocznica nielegalnej aneksji Półwyspu Krymskiego przez Rosję;
- B. mając na uwadze, że aneksja Krymu przez Federację Rosyjską jest bezprawna i stanowi naruszenie prawa międzynarodowego i porozumień europejskich podpisanych zarówno przez Federację Rosyjską, jak i Ukrainę, zwłaszcza Karty ONZ, Aktu końcowego z Helsinek, memorandum budapeszteńskiego i traktatu o przyjaźni, współpracy i partnerstwie między Federacją Rosyjską a Ukrainą z 1997 r.;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0043.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0218.

⁽³⁾ Dz.U. C 346 z 21.9.2016, s. 101.

⁽⁴⁾ obywatel Estonii.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0314.

Czwartek, 16 marca 2017 r.

- C. mając na uwadze, że podczas trwania aneksji władze rosyjskie ponoszą odpowiedzialność za ochronę ludności i obywateli Krymu, za pośrednictwem obecnych w regionie faktycznych władz;
- D. mając na uwadze, że według doniesień organizacji praw człowieka i publicznych źródeł informacji co najmniej 62 obywatele Ukrainy było bezprawnie ściganych z przyczyn politycznych przez rosyjskie organy ścigania oraz że 49 z nich jest mieszkańcami Krymu; mając na uwadze, że liczba ukraińskich więźniów politycznych w Rosji wzrosła w 2016 r., mimo powitanego z zadowoleniem uwolnienia sześciu osób; mając na uwadze, że obecnie 17 obywateli Ukrainy jest bezprawnie przetrzymywanych w Federacji Rosyjskiej, a 15 – na terenie okupowanego Krymu; mając na uwadze, że co najmniej stu Ukraińców jest przetrzymywanych jako zakładnicy w urągających ludzkiej godności warunkach przez popierane przez Rosję oddziały separatystów w obwodzie donieckim i ługańskim na Ukrainie;
- E. mając na uwadze, że w wielu przypadkach donoszono o stosowaniu tortur i okrutnego oraz poniżającego traktowania; mając na uwadze, że zarzuty te jak dotąd nie zostały odpowiednio zbadane; mając na uwadze, że tortury stosowano w celu wydobycia zeznań i poparcia fałszywych dowodów lub wymuszenia przyznania się do winy; mając na uwadze, że celem ataków stali się także krymscy prawnicy udzielający pomocy prawnej tym osobom i obrońcy praw człowieka, którzy zgłaszają przypadki politycznie motywowanych wymuszonych zaginięć na Krymie, a także dziennikarze, którzy piszą o sytuacji Tatarów krymskich;
- F. mając na uwadze, że wielu więźniów i zatrzymanych przebywa w więzieniach w ciężkich i niehumanitarnych warunkach, które fizycznie i psychicznie zagrażają ich zdrowiu; mając na uwadze, że są więźniowie, którzy wymagają pilnej pomocy medycznej i leczenia;
- G. mając na uwadze, że w dniu 16 grudnia 2016 r. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (ZO ONZ) uznało Rosję za mocarstwo okupacyjne i potępiło tymczasową okupację przez Federację Rosyjską terytorium Ukrainy – Republiki Autonomicznej Krymu i Sewastopola – oraz potwierdziło, że nie uznaje ich aneksji;
- H. mając na uwadze, że na podstawie art. 70 Konwencji genewskiej o ochronie osób cywilnych podczas wojny „osoby podlegające ochronie nie mogą być aresztowane, ścigane lub skazane przez mocarstwo okupacyjne za czyny popełnione lub za opinie wypowiedziane przed okupacją lub podczas chwilowej przerwy w okupacji, o ile nie chodzi o naruszenie praw i zwyczajów wojennych”; mając na uwadze, że w rezolucji ZO ONZ Rosja została uznana za państwo, które jest mocarstwem okupacyjnym, a w związku z tym spoczywają na niej obowiązki mocarstwa okupacyjnego, w tym ochrona ludności i obywateli Krymu;
- I. mając na uwadze, że restrykcyjne rosyjskie ustawodawstwo regulujące prawa polityczne i obywatelskie zostało rozszerzone na Krym, wskutek czego drastycznie ograniczono wolność zgromadzeń, słowa, zrzeszania się, wyznania oraz dostęp do informacji, oraz w następstwie czego pojawiły się wiarygodne raporty o zastraszaniu, wymuszonych zaginięciach i torturach;
- J. mając na uwadze, że w innych regionach Ukrainy przebywa około 20 tys. osób wewnętrznie przesiedlonych z Krymu, Medżlis Narodu Tatarów Krymskich został zakazany i uznany za organizację ekstremistyczną, a ukraińskie szkoły na półwyspie zostały zamknięte;
- K. mając na uwadze, że w dniu 16 stycznia 2017 r. Ukraina wniosła sprawę przed Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości (MTS), aby pociągnąć Federację Rosyjską do odpowiedzialności za wspieranie przez nią terroryzmu we wschodniej Ukrainie i za akty dyskryminacji etnicznych Ukraińców i Tatarów krymskich na okupowanym Krymie;
1. popiera suwerenność, niepodległość, jedność i integralność terytorialną Ukrainy w ramach jej międzynarodowo uznanych granic i stanowczo potwierdza, że potępia bezprawną aneksję Republiki Autonomicznej Krymu i Sewastopola przez Federację Rosyjską; w pełni popiera silną i trwałą determinację UE i jej państw członkowskich w nieuznawaniu aneksji oraz środki ograniczające w tym względzie podjęte;
 2. przypomina, że sytuacja praw człowieka na Półwyspie Krymskim znacząco się pogarsza, naruszanie wolności słowa, nękanie mediów i wymuszane narzucanie rosyjskiego obywatelstwa stało się normą, a podstawowe prawa człowieka i wolności nie są już na Krymie gwarantowane;

Czwartek, 16 marca 2017 r.

3. potępia dyskryminacyjną politykę stosowaną przez tzw. władze wobec, w szczególności, mniejszości etnicznej Tatarów krymskich, łamanie ich praw własności, coraz większe zastraszanie tej społeczności i tych, którzy sprzeciwiają się rosyjskiej aneksji, oraz brak wolności słowa i stowarzyszeń na półwyspie;
4. wzywa Rosję do niezwłocznego uwolnienia wszystkich bezprawnie i arbitralnie zatrzymanych obywateli Ukrainy, przetrzymywanych zarówno w Rosji, jak i na czasowo okupowanych terytoriach Ukrainy, oraz do zapewnienia ich bezpiecznego powrotu; są to m.in.: Mykoła Karpiuk, Stanisław Kłyč, Ołeksandr Kołczenko, Ołeh Sencow, Ołeksij Czurnij, Ołeksandr Kostenko, Serhij Łytwynow, Walentyn Wyhiwski, Wiktor Szur, Andrij Kołomijec, Rusłan Zejtullajew, Nuri Primow, Rustem Wajtow, Ferat Sajfullajew, Achtem Czijhoz, Mustafa Dehermendži, Ali Asanow, Inwer Bekirow, Muslim Alijew, Wadim Siruk, Arsen Dżepparow, Refat Alimow, Zewri Absejtow, Remzi Memetow, Rustem Abiltarow, Enwer Mamutow, Artur Panow, Jewhienij Panow, Roman Suszczenko i obrońca praw człowieka Emir-Usein Kuku oraz inni; oraz wzywa do pozwolenia wszystkim ww. na swobodne podróżowanie, w tym Mykole Semenowi, który jest ścigany za to, że pracował jako dziennikarz dla Radia Wolna Europa / Radia Wolność;
5. podkreśla, że decyzja Federacji Rosyjskiej z dnia 21 marca 2014 r. o aneksji Krymu jest nadal bezprawna i stanowczo potępia będącą jej skutkiem decyzję władz rosyjskich o wydaniu wszystkim mieszkańcom Krymu rosyjskich paszportów;
6. przypomina Federacji Rosyjskiej, jako mocarstwu okupacyjnemu, które wiąże międzynarodowe prawo humanitarne i międzynarodowe prawo dotyczące praw człowieka, o obowiązku zapewnienia ochrony praw człowieka na półwyspie i wzywa władze rosyjskie, by zapewniły nieograniczony dostęp do Krymu międzynarodowym instytucjom i niezależnym ekspertom Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Narodom Zjednoczonym i Radzie Europy, a także wszelkim organizacjom pozarządowym występującym w obronie praw człowieka lub mediom chcącym odwiedzić Krym oraz ocenić panującą na nim sytuację i informować na ten temat; wzywa władze Ukrainy do uproszczenia procedur, którym podlegają zagraniczni dziennikarze, obrońcy praw człowieka i prawnicy ubiegający się o prawo wjazdu na półwysp;
7. uważa, że prawa Tatarów krymskich są poważnie naruszane wprowadzeniem zakazu działania Medżlisu i zdecydowanie ponawia swój apel o natychmiastowe uchylenie powiązanych decyzji i ich skutków; ubolewa nad ściganiem i grożeniem aresztem przywódcom Medżlisu, takim jak Mustafa Dżemilew, poseł do Rady Najwyższej Ukrainy, i kandydat do Nagrody im. Sacharowa oraz przewodniczącą Medżlisu Refat Czubarow;
8. podkreśla, że Tatarzy krymscy, jako ludność rdzenna półwyspu, oraz ich dziedzictwo kulturowe wydają się być głównym celem represji; apeluje o zapewnienie międzynarodowym instytucjom i niezależnym ekspertom z OBWE, Narodów Zjednoczonych i Rady Europy nieograniczonego dostępu do Krymu;
9. przypomina władzom rosyjskim, że mimo bezprawnego charakteru aneksji Krymu Rosja – jako posiadająca realną możliwość – jest w pełni odpowiedzialna za stanie na straży porządku prawnego na Krymie i ochronę jego obywateli przed arbitralnymi środkami sądowymi i administracyjnymi;
10. wyraża głębokie zaniepokojenie wieloma wiarygodnymi doniesieniami o przypadkach zaginięć, tortur i systematycznego zastraszania lokalnych obywateli sprzeciwiających się aneksji Krymu i wzywa Rosję do natychmiastowego zaprzestania praktyki ścigania, do skutecznego zbadania wszystkich przypadków łamania praw człowieka, w tym wymuszonych zaginięć, arbitralnych zatrzymań, tortur i złego traktowania zatrzymanych, oraz do respektowania fundamentalnych swobód wszystkich mieszkańców, w tym wolności słowa, religii lub przekonań i zrzeszania się oraz prawa do pokojowego zgromadzenia się; apeluje, aby wszystkie zaginięcia i porwania, które wydarzyły się podczas okupacji Krymu, w tym sprawa Erwina Ibragimowa, zostały natychmiast zbadane;
11. przypomina, że zgodnie z ustawodawstwem rosyjskim jurysdykcji rosyjskiego wymiaru sprawiedliwości podlegają wyłącznie przestępstwa popełnione na terytorium Rosji; ubolewa nad faktem, że rosyjskie organy ścigania wszczęły szereg postępowań karnych w sprawie czynów popełnionych na terytorium Ukrainy i Krymu przed jego aneksją;
12. przychylnie odnosi się do niedawnej wizyty ukraińskiej rzecznik praw obywatelskich na Krymie w celu spotkania się z więźniami; wyraża ubolewanie, że rzecznik praw obywatelskich nie zezwolono na spotkanie ze wszystkimi więźniami, oraz wyraża nadzieję, że podczas przyszłych wizyt jej spotkania z więźniami ukraińskimi na Krymie, a także z więźniami przeniesionymi do Federacji Rosyjskiej, nie będą w żaden sposób ograniczane;

Czwartek, 16 marca 2017 r.

13. apeluje o zapewnienie obserwatorom OBWE i innym międzynarodowym obserwatorom praw człowieka, a także wszystkim organizacjom humanitarnym nieograniczonego, bezpiecznego i niezakłóconego dostępu do Półwyspu Krymskiego; apeluje również o ustanowienie niezależnych mechanizmów monitorowania oraz o zapewnienie, w miarę potrzeb, pomocy humanitarnej i prawnej; popiera inicjatywy podejmowane przez Ukrainę w celu rozwiązania tych problemów w łonie Rady Praw Człowieka i Zgromadzenia Ogólnego; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) oraz delegaturę UE w Rosji, aby uważnie śledziły procesy przeciwko ukraińskim więźniom politycznym oraz aby zdawały sprawę z ich traktowania w areszcie; wyraża zaniepokojenie z powodu doniesień o represyjnym stosowaniu leczenia psychiatrycznego; oczekuje, że delegatura UE, ESDZ oraz ambasady państw członkowskich będą uważnie śledzić postępowania sądowe prowadzone przeciwko obywatelom ukraińskim w Rosji oraz że będą zabiegać o kontakty z nimi przed postępowaniem sądowym, w trakcie postępowania sądowego i po nim;
14. potępia powszechną praktykę przenoszenia zatrzymanych w odległe regiony Rosji, jako że utrudnia to znacznie ich porozumiewanie się z rodziną i organizacjami praw człowieka; podkreśla, że praktyka ta narusza obowiązujące ustawodawstwo rosyjskie, w szczególności art. 73 kodeksu postępowania karnego, zgodnie z którym orzeczoną karę należy odbyć w regionie, który jest miejscem zamieszkania skazanego lub w którym wydano wyrok; potępia praktykę nieudzielania zgody na wizyty konsularne u osób zatrzymanych oraz wzywa organy, aby bezwarunkowo godziły się na takie wizyty; wzywa do zapewnienia Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża (MKCK) dostępu do więzień na terytoriach okupowanych oraz do poszanowania praw zatrzymanych do regularnego kontaktu z rodziną i innymi osobami bliskimi, zarówno korespondencyjnie, jak i osobiście w areszcie;
15. podkreśla również konieczność zapewnienia przez Ukrainę przesiedlonym obywatelom ukraińskim ochrony praw i potrzeb, w tym ich prawa do głosowania i pełnej ochrony prawnej i administracyjnej w ich kraju;
16. z zadowoleniem przyjmuje decyzję z dnia 22 lutego 2017 r. Prezydium Sądu Najwyższego Federacji Rosyjskiej o uchyleniu wyroku wydanego wobec Ildara Dadina w sprawie wielokrotnego udziału w demonstracjach, na które nie wydano zgody, w tym przeciwko wojnie Rosji z Ukrainą, oraz o zleceniu jego uwolnienia z aresztu w następstwie przyjętej rezolucji Parlamentu z dnia 24 listopada 2016 r.⁽¹⁾ w jego obronie;
17. wzywa Specjalnego Przedstawiciela Unii Europejskiej ds. Praw Człowieka, aby nieprzerwanie obserwował sytuację dotyczącą praw człowieka na Półwyspie Krymskim; podkreśla, że istnieje ogólna potrzeba, by Unia Europejska odgrywała bardziej widoczną, skuteczniejszą i bardziej proaktywną rolę we wspieraniu długotrwałego rozwiązania pokojowego;
18. apeluje o wsparcie UE dla ukraińskich i krymskotatarskich projektów medialnych na rzecz Krymu, jak również dla tych, które zainicjowały Europejski Fundusz na rzecz Demokracji i Radio Wolna Europa / Radio Wolność, w obronie szkół ukraińskich i krymskotatarskich oraz innych inicjatyw służących ochronie ich dziedzictwa kulturowego;
19. apeluje o nałożenie dalszych środków ograniczających na osoby odpowiedzialne za znaczące naruszenia praw człowieka, w tym o zamrożenie ich aktywów w bankach UE;
20. wzywa wszystkie strony, aby w pełni wdrożyły postanowienia porozumień mińskich, w tym postanowienia dotyczące zakończenia działań wojskowych w Donbasie oraz wymiany zakładników, oraz aby bez dalszej zwłoki uwolniły i odesłały wszystkich więźniów; przypomina o szczególnej odpowiedzialności, jaką ponosi w związku z powyższym rząd rosyjski;
21. domaga się, aby zbadano możliwość ustanowienia międzynarodowych ram negocjacji dotyczących zakończenia okupacji Krymu, w których uczestniczyłyby UE i których podstawą byłyby międzynarodowe prawo humanitarne, prawa człowieka oraz zasady międzynarodowe;
22. wzywa Radę, aby szukała sposobów wspierania Ukrainy w sprawie wniesionej przed MTS mającej na celu pociągnięcie Federacji Rosyjskiej do odpowiedzialności za wspieranie przez nią terroryzmu we wschodniej Ukrainie i za akty dyskryminacji etnicznych Ukraińców i Tatarów krymskich na okupowanym Krymie;
23. zobowiązuje swego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, państwom członkowskim, prezydentowi Ukrainy, rządowi i parlamentowi Ukrainy oraz rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej, Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy oraz Zgromadzeniu Parlamentarnemu Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0446.